

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL III 2011
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- septembrie 2011 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL III 2011 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Metodologie

Comisia Națională de Prognoză realizează trimestrial o Anchetă economică de conjunctură în sectorul industrial, prin care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, pot fi elaborate prognoze pe termen scurt.

Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selecțaiți din bilanțurile contabile) și pe un chestionar, ambele fiind elaborate în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2011 s-a stabilit un eșantion de 549 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 13% și furnizând o rată de acoperire de peste 70%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de INS și BNR) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție prin încadrarea sa în categorii ca *ascendent*, *stabilitate*, *descendent*, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare.

Intervalele luate în considerație ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile de până acum și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul Comisiei Naționale de Prognoză are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an.

Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de Institutul Național de Statistică, fie cele din anchetele de conjunctură anterioare, după cum se specifică la fiecare indicator.

Tendențe generale

Analiza estimărilor agenților economici pentru primele nouă luni ale anului curent, față de perioada corespunzătoare a anului trecut, arată o îmbunătățire a activității economice din industrie, chiar dacă efectele crizei mondiale nu au fost complet îndepărtate. Comparativ cu situația care se înregistra anul trecut în primele nouă luni, previziunile sunt optimiste pentru majoritatea indicatorilor aceștia situându-se în majoritate la nivele superioare.

- modificări procentuale față de aceeași perioadă din anul anterior (%) -

	9 luni 2010	trim. II 2011	sem. I 2011	trim. III 2011	9 luni 2011
1. Producția industrială	5,2	4,0	7,5	3,6	6,2
2. Cifra de afaceri – total	4,8	4,3	8,1	5,1	7,1
➤ intern	-5,6	3,1	4,3	5,6	4,8
➤ extern	22,8	5,4	11,7	3,9	9,1
3. Stocurile de produse finite	3,1	1,5	4,1	-1,9	-0,2
4. Productivitatea muncii	18,7	2,9	8,0	0,6	5,5
5. Numărul mediu de salariați	-11,7	-0,3	-1,8	2,1	-0,5

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III - rezultatele din ancheta de conjunctură

În aceste condiții, calculele realizate pe baza răspunsurilor agenților economici conduc la rezultate importante pentru primele nouă luni ale anului curent, față de perioada corespunzătoare a anului trecut, cum ar fi în cazul volumului producției industriale și al cifrei de afaceri totale. De asemenea, trebuie semnalat faptul că cifra de afaceri pentru piața internă continuă să crească după evoluțiile importante pe care le-a înregistrat în primul semestru al anului. În același timp, pentru cifra de afaceri pe piața externă, este de subliniat că dinamica acesteia se atenuază, fapt așteptat și în evoluția exportului de bunuri de produse industriale.

Referitor la stocurile de produse finite, se estimează ca în primele nouă luni ale anului curent, acestea se vor reduce cu circa 0,2%, față de perioada corespunzătoare.

De asemenea, trebuie menționată continuarea încetinirii reducerilor de personal din sectorul industrial, chiar dacă numărul salariaților rămâne încă, în estimările pentru primele nouă luni ale anului curent, inferior celui din perioada corespunzătoare a anului trecut.

În ceea ce privește răspunsurile agenților economici la nivelul trimestrului III al anului curent, comparativ cu trimestrul anterior, se constată o scădere a producției industriale, respectiv a cifrei de afaceri, evoluții similare înregistrându-se și în cel de-al treilea trimestru din 2010. Și în cazul stocurilor de produse finite se așteaptă o reducere a acestora.

Reducerea cifrei de afaceri în volum este așteptată a fi mai vizibilă la nivelul cifrei de afaceri destinate pieței externe în timp ce vânzările pe piața internă vor continua trendul ascendent.

Numărul mediu de salariați a înregistrat un trend descendent de-a lungul anului 2010, dar pentru primele două trimestre ale anului curent s-a

trecut ușor în sfera pozitivă, înregistrându-se ușoare creșteri ale acestuia cu 0,7%, respectiv 1,0% față de trimestrele anterioare.

Pentru acest al treilea trimestru al anului, agenții economici estimează continuarea majorării numărului mediu de salariați, chiar dacă, în dinamică, această majorare rămâne la un nivel modest.

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. IV 2010	trim. I 2011	trim. II 2011	trim. III 2011
1. Producția industrială	4,7	-3,0	4,1	-2,1
2. Cifra de afaceri – total	3,1	-5,8	8,3	-0,3
➤ intern	0,1	-13,0	17,7	2,6
➤ extern	6,7	3,0	-1,5	-4,4
3. Stocurile de produse finite	8,3	2,6	-5,5	-6,1
4. Productivitatea muncii	5,1	-3,6	2,5	-3,1
5. Numărul mediu de salariați	-0,8	0,7	1,0	1,2

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III - rezultatele din ancheta de conjunctură

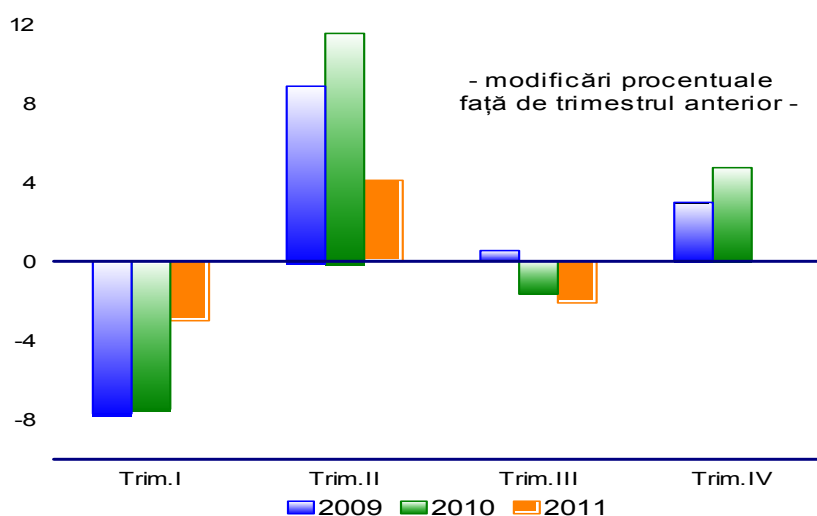
Principalii indicatori rezultați din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

Producția industrială a înregistrat la nivelul trimestrului II al anului 2011 o creștere cu 4,1%, față de perioada anterioară, iar rezultatele semestriale indică o majorare cu 7,5%.

Important de semnalat este că volumul producției industriale din primul semestru al anului curent este superior celui din semestrul I 2008 cu 1,5%, ceea ce înseamnă că producția industrială a recuperat integral declinul datorat crizei economico – financiare.

- % - Evoluția producției industriale

Trim. III 2011 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Analiza conjunkturală pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent, elaborată pe baza sondajului la nivelul agenților economici, indică posibilitatea ca în această perioadă producția industrială să înregistreze o reducere cu 2,1%, comparativ cu trimestrul anterior. La nivelul primelor nouă luni ale anului majorarea producției industriale s-ar situa astfel la circa 6,2% .

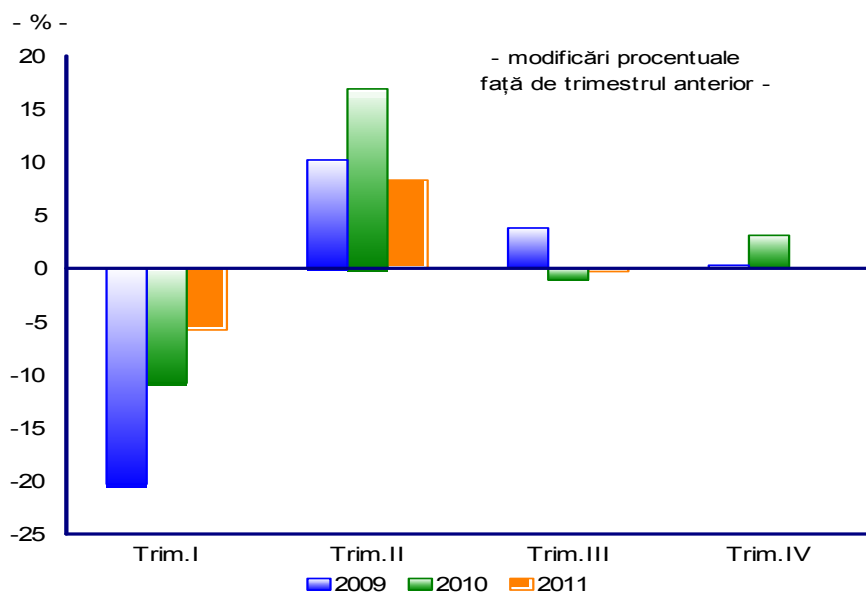
În structură, sunt de remarcat două situații distincte în evoluțiile viitoare, ale ramurilor industriale:

- ramuri care vor avea un trend ascendent la nivelul primelor nouă luni ale anului 2011 comparativ cu perioada corespunzătoare din anul precedent, cele mai semnificative creșteri fiind așteptate în: fabricarea produselor din tutun, extracția minereurilor metalifere, fabricarea echipamentelor electrice, fabricarea substanțelor și a produselor chimice, extracția cărbunelui;
- ramuri care la nivel de nouă luni vor înregistra scăderi față de perioada similară din 2010: fabricarea altor mijloace de transport, tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor, fabricarea băuturilor, industria construcțiilor din metal și a produselor din metal.

La nivelul trimestrului II al anului 2011, comparativ cu trimestrul anterior, s-a înregistrat o majorare a volumului cifrei de afaceri, pe total industrie, cu 8,3%, iar față de trimestrul corespunzător din anul anterior, o creștere cu 4,3%. La nivel de semestru, volumul cifrei de afaceri a crescut cu 8,1%.

Cifra de afaceri

Evoluția cifrei de afaceri totale din industrie

Ramurile care au înregistrat cele mai mari creșteri la nivel primului semestru, comparativ cu semestrul I 2010, în cazul cifrei de afaceri pe total industrie au fost: fabricarea autovehiculelor de transport rutier (23,0%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (22,2%), fabricarea echipamentelor electrice (18,3%), industria metalurgică (17,2%), fabricarea de mașini, echipamente și utilaje (16,0%). Reduceri mai importante au fost înregistrate în următoarele ramuri: fabricarea altor mijloace de transport

(6,4%), industria alimentară (4,9%), fabricarea băuturilor (4,8%), extracția petrolului și a gazelor naturale (4,7%).

Pentru trimestrul III 2011, comparativ cu perioada anterioară, se așteaptă o ușoară reducere a volumului cifrei de afaceri pe total industrie (0,3%). Comparativ cu primele nouă luni ale anului trecut, agenții economici apreciază că cifra de afaceri pe total industrie se va majora cu circa 7%.

Cifra de afaceri din industrie de pe piața internă a înregistrat o majorare semnificativă la nivelul trimestrului II 2011, comparativ cu trimestrul anterior (17,7%). Raportat la perioada similară din 2010 se evidențiază o creștere pentru cifra de afaceri destinată pieței interne cu 3,1%, iar la nivel de semestru s-a înregistrat o majorare cu 4,3% pentru acest indicator.

Creșteri importante ale cifrei de afaceri pentru piața internă la nivelul primului semestru al anului curent, față de perioada corespunzătoare din anul 2010, s-au înregistrat în următoarele ramuri: prelucrarea lemnului și fabricarea produselor din lemn (27,5%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (23,7%), fabricarea echipamentelor electrice (22,5%), fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice (18,3%), fabricarea produselor din tutun (17,8%), industria metalurgică (16,9%).

Conform estimărilor agenților economici, în trimestrul III 2011, volumul cifrei de afaceri a producției destinate pieței interne se așteaptă să înregistreze creșteri comparativ cu perioada anterioară (2,6%), dar și față de trimestrul III 2010 cu 5,6%.

În aceste condiții, se așteaptă o creștere cu 4,8%, pentru perioada ianuarie – septembrie 2011, comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, ceea ce arată o continuare a evoluției ascendente a cifrei de afaceri pe piața internă.

Cifra de afaceri din industrie de pe piața externă a scăzut la nivelul trimestrului II 2011, față de perioada anterioară cu 1,5%, evoluție ce poate fi corelată și cu o ușoară reducere a exportului total de bunuri în perioada aprilie - iunie 2011. La nivel de semestru s-a înregistrat o creștere cu 11,7% pentru cifra de afaceri pe piața externă.

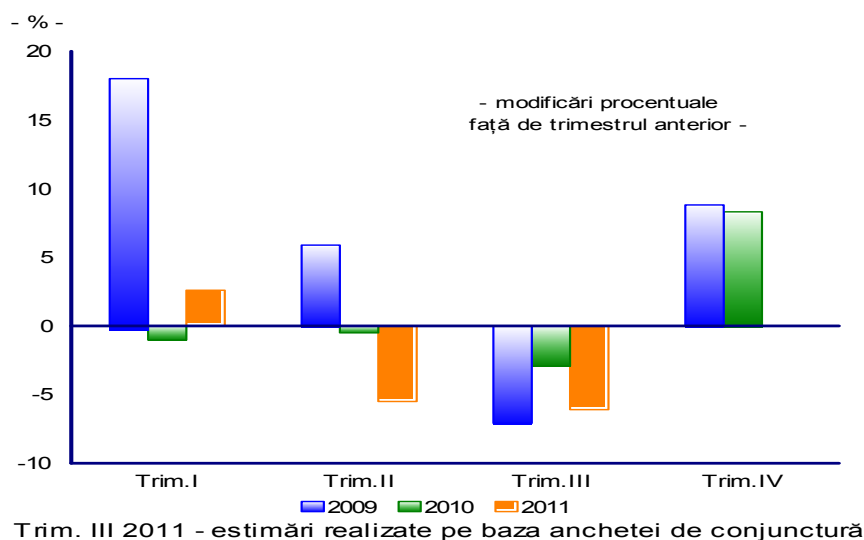
La nivelul primului semestru, comparativ cu perioada anterioară, ramurile care au avut majorări importante ale cifrei de afaceri pentru piața externă au fost: industria construcțiilor metalice și a produselor din metal (34,9%), fabricarea altor produse din minerale nemetalice (31,3%), fabricarea produselor de cauciuc și a maselor plastice (25,4%), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (24,3%), fabricarea băuturilor (24,3%).

Anticipările agenților economici din eșantion indică pentru cel de-al treilea trimestru al anului curent o reducere cu 4,4%, comparativ cu trimestrul anterior, ceea ce înseamnă că volumul cifrei de afaceri destinată pieței externe va fi cu 3,9% peste nivelul din trimestrul III 2010. În aceste condiții, la nivelul primelor nouă luni ale anului curent majorarea cifrei de afaceri pentru piața externă se estimează a fi de circa 9%.

Stocurile de produse finite

Stocurile de produse finite au înregistrat în cel de-al doilea trimestru al anului, față de perioada anterioară, o scădere cu 5,5%. Comparativ cu perioada similară din 2010 se poate menționa o creștere a acestora cu 1,5%.

Evoluția stocurilor de produse finite

Pentru trimestrul III 2011, agenții economici apreciază că stocurile de produse finite se vor reduce cu 6,1% față de trimestrul II 2011, iar raportând la perioada corespunzătoare a anului trecut se prevede o scădere de 1,9%.

La nivelul primelor nouă luni ale anului curent, se estimează o ușoară scădere cu 0,2%, în cazul acestui indicator, în condițiile unei dinamici mai accentuate la nivelul cifrei de afaceri, comparativ cu volumul producției industriale.

Stocurile de materii prime

Se așteaptă ca în trimestrul III 2011, stocurile de materii prime să înregistreze o creștere cu circa 0,5%, comparativ cu perioada aprilie - iunie 2011, creștere care vine după scăderea din trimestrul II.

Evoluția stocurilor de materii prime

- modificări procentuale față de trimestrul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	-2,8	-2,8	0,5	1,8
2010	-0,5	2,6	0,1	1,1
2011	0,01	-2,2	0,5	

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP

Gradul de utilizare a capacităților de producție

În perspectiva trimestrului III 2011 se estimează, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, că gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune să se situeze la circa 65,4%.

Gradul de utilizare a capacităților de producție

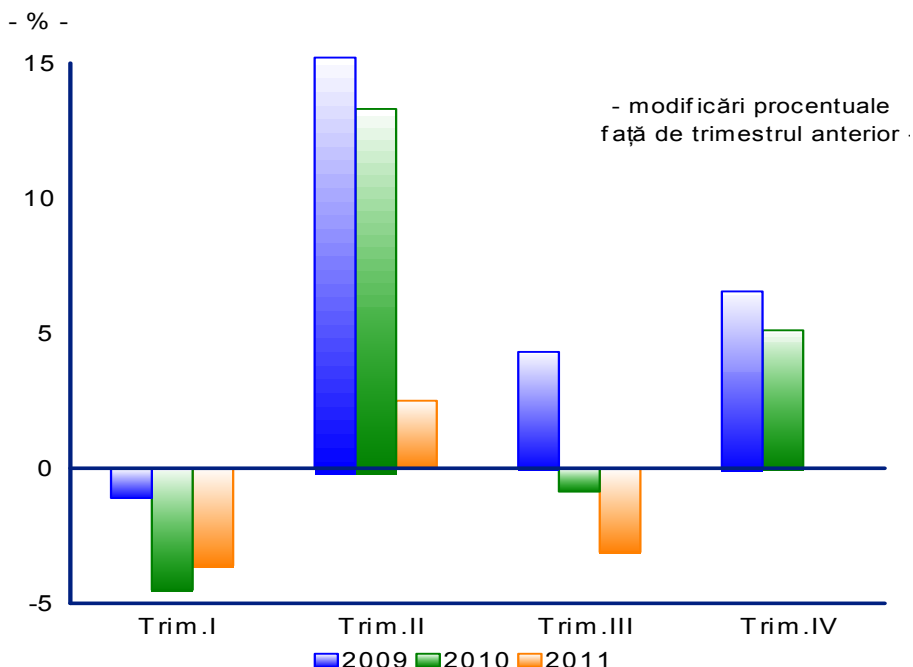
	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	69,8	66,8	67,2	66,3
2010	69,4	70,6	66,8	68,2
2011	64,2	64,9	65,4	

Sursa: date rezultate din ancheta de conjunctură a CNP

Productivitatea muncii

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, productivitatea muncii a înregistrat în trimestrul II o creștere cu 2,9% față de trimestrul similar din 2010. De asemenea și în comparație cu trimestrul anterior productivitatea muncii a înregistrat o creștere cu 2,5%.

Evoluția productivității muncii

Trim. III 2011 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Pentru trimestrul III 2011 agenții economici se așteaptă la scăderea productivității muncii comparativ cu trimestrul anterior (-3,1%). Față de trimestrul similar din anul trecut se estimează o creștere cu 0,6%.

Pentru primele 9 luni se estimează pentru productivitatea muncii o creștere cu circa 5%, pe baza unei majorări mai ample pentru volumul producției industriale comparativ cu disponibilizările forței de muncă din industrie.

Costul unitar real cu forța de muncă

Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a înregistrat în semestrul I o scădere cu 9,2% față de semestrul corespunzător al anului trecut, pe baza unei reduceri a câștigului salarial brut real (deflatat cu indicele prețurilor producției industriale), comparativ cu o creștere a productivității muncii în această perioadă.

Pentru primele 9 luni ale anului se așteaptă să se înregistreze pentru costul unitar real cu forța de muncă o scădere cu circa 6,9% față de perioada corespunzătoare din 2010.

Numărul de salariați

În ceea ce privește numărul mediu de salariați din trimestrul II, s-a înregistrat o creștere cu 1,0% comparativ cu primul trimestru al anului. Față de trimestrul similar din anul anterior s-a înregistrat, în continuare, o scădere cu 0,3%.

**Efectivul salariaților din industrie
- medie trimestrială -**

- mii persoane -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	1.457,4	1.390,4	1.341,4	1.294,2
2010	1.254,4	1.230,3	1.215,4	1.206,0
2011	1.214,4	1.226,0	1.240,3	

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III - rezultatele din ancheta de conjunctură

La nivelul semestrului I comparativ cu semestrul I 2010 s-a înregistrat o scădere cu 1,8%. Ramurile care au avut cea mai mare scădere a numărului de salariați au fost: repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (-13,3%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-12,7%) și fabricarea produselor de cocserie (-12,7%).

Dinamica numărului de salariați

- modificări procentuale față de aceeași perioadă din anul anterior (%) -

	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	-8,7	-12,4	-14,0	-14,6
2010	-13,9	-11,5	-9,4	-6,8
2011	-3,2	-0,3	2,1	

Sursa: prelucrări CNP pe baza datelor INS; pentru trimestrul III - rezultatele din ancheta de conjunctură

Din sondajul efectuat la nivelul agenților economici se remarcă faptul că trendul ascendent înregistrat în prima parte a anului va continua și în trimestrul următor.

Pentru trimestrul III față de trimestrul II agenții economici prognozează o creștere a numărului de salariați cu 1,2%. De asemenea și comparativ cu trimestrul III 2010 se va înregistra o creștere cu 2,1%.

Totodată este de remarcat că pentru prima oară în ultimii trei ani numărul de salariați comparativ cu perioada similară este în creștere.

Totuși, la nivelul primelor 9 luni, se va înregistra o scădere cu 0,5% față de perioada similară din 2010.

**Volumul
creditelor**

Datele obținute din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial, indică pentru trimestrul III al anului curent o creștere a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie cu circa 0,5%, comparativ cu trimestrul II 2011.

Pentru *creditele restante* se preconizează că acestea vor înregistra în trimestrul III o creștere de circa 6,1% față de trimestrul anterior.

Din datele furnizate de agenții economici se poate observa că începând cu anul 2009 ponderea creditelor restante în totalul creditelor a crescut substanțial. Această evoluție are drept cauză faptul că o parte din agenții economici sunt în continuare într-o situație financiară dificilă, existând probleme de lichiditate în sistem.

Ponderea creditelor restante în total credite

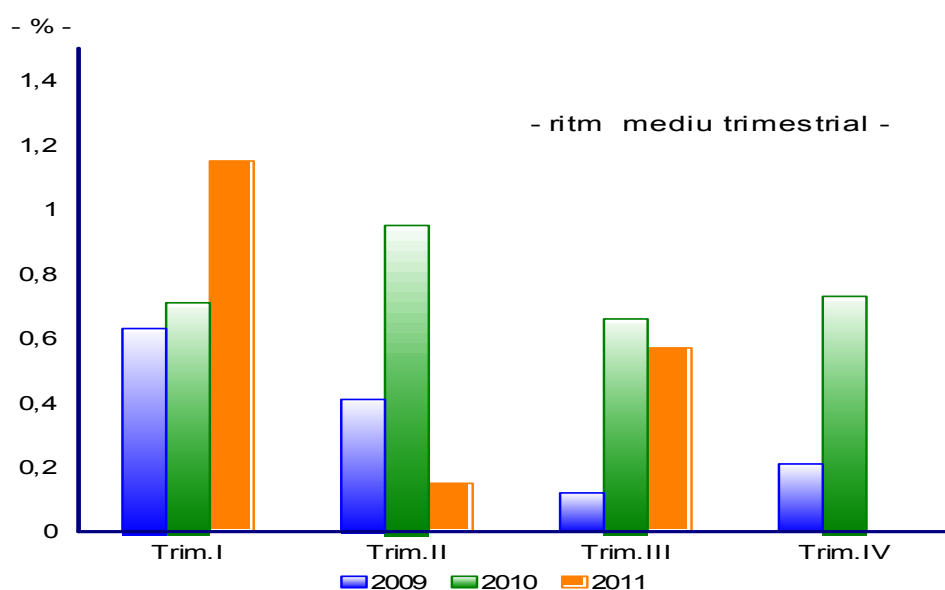
	trim. I	trim. II	trim. III	trim. IV
2009	2,19	2,76	3,25	3,9
2010	5,19	6,4	7,5	7,7
2011	8,7	9,0	9,5	

Sursa: prelucrări CNP rezultatele din ancheta de conjunctură

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește prețurile producției industriale, acestea au înregistrat în al doilea trimestru al anului 2011 o creștere cu 1,08% față de trimestrul anterior (majorarea componentei interne fiind mai mare, respectiv 1,41%) și cu 3,98% în luna iunie 2011 față de decembrie 2010.

Evoluția prețurilor de producție

Trim. III 2011 - estimări realizate pe baza anchetei de conjunctură

Ancheta de conjunctură prevede pentru trimestrul III 2011 al anului curent o creștere medie lunară a prețurilor de producție de 0,57%, creștere superioară celei înregistrate în trimestrul II 2011 (0,15%), dar inferioară celei din perioada similară a anului trecut (0,66%).

La nivelul primelor nouă luni ale anului curent pentru media anuală se așteaptă o creștere cu 9,2%, iar pentru luna septembrie 2011 se anticipează o creștere cu 5,8%, față de luna decembrie 2010.